

Дарована

Теплий вітер. Широке поле, яке видніється із далека золотистим простирадлом колосся. Яскраве пекуче сонце і біла цятка яка муляє очі на тлі зелених лісів в далечині. Тією білою цяткою був маленький самотній будинок подружньої пари віддалений від людського ока. Жили там Іван та Анничка по прізвищу Сірі, кохали вони один одного незважаючи на всі незгоди. Анничка була навіть готова переїхати з Іваном в далекий незнайомий їй край, щоб розпочати нове життя. Набридли Іванові метушня, тому й захотів перебраться ближче до природи на рідну землю, любив тяжку працю, у ній він вбачав сенс існування людини. Можливо й за це він і покохав Анничку, бо вона завжди розуміла його. Її душевний біль вмить став болем Івана, в ній хлопець побачив таку схожість з особою, що одразу зрозумів, як тільки в нього не буде Аннички, а в неї не буде Івана, то вони обоє не зможуть вижити у цьому жорстокому світі. Та й життя у неї було не простим, народилася вона у звичайній родині фельдшера, мати Аннички загинула коли тій було лише сім років від невиліковної хвороби. Батьку дівчинки- Василю було набагато тяжче пережити смерть коханої, адже будучи медиком він добре знав як помиратиме його дружина, і від того відчуття безпомічності як лікаря так і чоловіка перед хворобою Тетяни він впадав у відчай. Мама Аннички добре знала, що їй залишилося жити недовго на цьому світі. Вона не відпускала Анничку від себе ані на крок, Тетяна хотіла до останнього залишатися з дочкою. Жінка набагато більше приділяла уваги дитині, у тихих зимові вечори, коли за вікном не було ні душі, а тільки грізно гуляла хуртовина, Тетяна розповідала Анничці різні байки та смішні історії. І поки в їхньому домі лунав дзвінкий веселий дитячий сміх, то вся родина на мить забувала про ту люту напасть, яка нависла над сім'єю наче грозова хмара. Жінка ще деякий час могла виходити на вулицю, хоч морозне повітря і шкодило її здоров'ю, та вона не могла відмовити донці у проханні погуляти разом із татком і покататися на санчатах. Ці прекрасні моменти щастя врізалися в пам'ять Аннички як найкращий час її життя. Мати постійно навчала дівчинку і розповідала багато цікавого і повчального. Анничка завжди покійно слухала її, але деколи дівчинці здавалося, що вона аж занадто сильно опікується нею. Тетяна давала настанови дочці на все її подальше життя: щоб Анничка кохала свого майбутнього чоловіка, щоб завжди слухала його та навчала своїх майбутніх дітей жити по всім заповідям божих. Маленька Анничка навіть не здогадувалася про тяжку хворобу Тетяни. В добрій і люблячій родині вона зовсім не помічала, як згасають очі її молоді матері. Та деколи дівчинка лякалася того погляду, повного печалі, їй здавалося ніби мати прощається з нею. В ту хвилину все що вона могла зробити - це міцно обійняти Тетяну допоки її жаль не розчиниться у повітрі. Дівчинка жила у своєму чудовому світі, оскільки Тетяна була вчителькою, то Анничка вже знала як читати і писати, їй подобалося дізнаватися щось нове і з кожним разом усвідомлювати, що світ набагато більший ніж вона собі уявляла. У вечері вона завжди з розпростертими обіймами зустрічала втомленого батька, та кожного разу після смачної вечері дівчинка сумно дивилася у вікно ніби виглядала щось особливе в пустій далечині. І хоч Анничка отримувала все що потрібно, та батьки одразу зрозуміли, що дівчинці самотньо. Ні, вони зовсім не хотіли відгороджувати її від світу, але як тільки стало відомо про хворобу Тетяни, то найкращі лікарі порадили уникати стресів і частіше бути на свіжому повітрі. Тоді Василь довго не вагаючись купив на заощадження будинок у горах, і переїхав туди із родиною. Тетяні справді там було набагато краще, та Анничка була занадто маленькою щоб пам'ятати переїзд і сумувати за чимось. Їй здавалося ніби вона завжди жила у цьому будинку. Дитині тут дуже подобалося, чарівні гірські краєвиди розмальовували її життя, як осінь листя, а зелені ліси і високі стрімкі пагорби змушували відчувати себе по-справжньому вільною. Найбільше дівчинка любила спостерігати за природою. Анничка знала кожну лісову стежку, всіх лісових птахів та лікувальні трави. Звісно дитина не сама дізналася про це все, чарівний світ гірських таємниць для неї відкрила баба Маня. Вона була старою відлюдницею, яка недолюблювала людей. Можливо Анничка так ніколи б і не познайомилася із нею, якби одного разу дівчинка не заблукала в лісі. Тоді у гарний сонячний день, після смачного сніданку над Анничкою взяла гору цікавість і фантазія, дівчинка вирішила досліджувати незвідані простори лісу. Спочатку все йшло за планом, дитина гуляла і насолоджувалася краєвидами, та в якусь хвилину оглянувшись дівчинка зрозуміла, що загубила стежку, якою вона сюди прийшла. Довго Анничка ходила, та ніяк не натрапляла на знайомі місця. В кінці кінців дівчинка з відчаю і втоми лиш присіла на землю і почала гірко плакати. Невдовзі із хащів

почувся шурхіт, та Анничка від страху не змогла зрушити з місця. Через деякий час перед нею вималювався силует людини, і за мить перед нею повстала старенька жіночка років сімдесяти. Її довге сиве волосся виглядало із старої подертої хустини, на ній був довгий кожух аж по коліна і чорна спідниця з синім затертим фартушком та не надто високими чоботами. Хвилини дві вони просто мовчки дивилися одна на одну і ніби чогось чекали. Для старенької це було справжнім дивом зустріти у цьому лісі дитину, та ще й заплакану та замурзану.

- Як зовуть тебе і звідки ти лісове чудо?- запитувала стара у дівчинки. Але та тільки мовчала і дивилася на жінку.

- Можливо я вже зовсім з розуму з'їхала, чи марення бачу,- продовжувала вже бурмотіти собі під ніс стара,- та ні і правда дівчисько мале надибала,- говорила вона підходячи і розглядаючи Анничку.

Та тут дівчинка витерла сльози рукавом і наважившись говорити, грізно насупила брови.

- Я не дівчисько, мене Анничкою звати, і живу я тут разом із батьками!- розлючено буркнула мала.

Та у відповідь старенька тільки голосно розсміявся.

- Знаю, посилилася в горах сім'я із дитиною у будинку на пагорбі. Та що ти тут забула ще й одна однісінька?- спитала стара.

У відповідь Анничка тільки недовірливо глянула на жінку і схрестивши руки відвернула голову. Старенька невдоволено подивилася на дитину, а потім почисавши потилицю неохоче заговорила.

- Я живу не так далеко з відси. Ти можеш називати мене просто бабою Манею. Твої батьки напевно хвилюються за тебе, тому давай краще я проведу тебе додому, але спочатку ми зйдемо до мене.

У відповідь дівчинка тільки усміхнулась і кивнула. Вона не завжди любила багато говорити, але й мовчазною її також назвати не можна було, та по дорозі до дому баби Мані Анничка розщебеталася як пташка. Не знати чим приглянулася їй дівчинка, та на обличчі у старої з'явилися легка усмішка, та й сама вона стала добрішою і привітнішою, а її обличчя трішки стало м'якшим.

Сидячи за столом у гостях в баби Мані Анничка швидко озирнулася навкруги і знову кинула погляд на стареньку поки та заварювала чай. З першого погляду можна було сказати, що будинок вже не молодий. І хоч в хаті царював порядок, та дах очевидно був дірявим і трухлявим, кутки були вологими а в стінах добре помічались нори лісових щурів забиті малими камінцями, дівчинка здогадалася, що бабуся живе тут геть сама.

- Ви любите гостей?- несподівано запитала мала. Старенька трохи роздумувала.

- Взагалі я не дуже ладжу з людьми, тому і гостей в мене зовсім не має, живу я сама. Та твоїй компанії я дуже рада.- відповіла бабуся і сумно відвернула погляд до вікна.

- Якщо вам сумно через те, що ви одні, то я стану вашим другом!- впевнено і голосно сказала Анничка. Маня у відповідь тільки поглянула на дівчинку здивованими очима.

Анничка шукала собі друга, та баба Маня зрозумівши це захотіла тільки відштовхнути дитину. Та чомусь її серце невдовзі знову підстрибнуло в грудях і облилося кров'ю старих ран. Бабуся подумала трохи і з її уст полилася ріка слів наповнених біллю.

- Я вже стара, і прожила досить довге тяжке життя, воно залишило багато шрамів на моєму серці і тілі. Будучи молодою я теж мала таку усмішку як у тебе разом із мріями та сподіваннями, але їх в кінці кінців знищили так як і віру в людей. – розповідала Маня.

Якщо так задуматися, то Анничка була першою людиною для якої стара змогла відкрити серце і розповісти про все те, що накіпало протягом усього її тяжкого життя. Баба Маня не чекала жалості чи розуміння, адже вона цією розповідю тільки спробувала відштовхнути дівчинку. Анничка задумалася, і на якийсь час затихла.

- Це все жахливо, але ви можете вірити в мене як в друга.- сказала вона.

- Ти ще мале дитя і нічого не розумієш.- відповіла баба Маня й усміхнувшись погладила дитину по голові.

За смачною чашкою чаю дівчинка розповідала про свою сім'ю, і після того, як Анничка відкрила серце Мані, та не змогла залишитися байдужою. Старенька сама не знала чому так просто довірилась їй, та напевно саме цей вогник в очах дівчинки точно зміг зачепити Маню. Тільки з нею вона вперше за всі ці довгі роки змогла знову відчути себе потрібною. Як і обіцяла баба Маня довела Анничку додому, та запросила її прийти знову завтра в гості. Стара стала для Аннички наче другою мамою. Дівчинка розповіла Тетяні про свого нового друга, спочатку вона була проти того, що її дочка цілими днями пропадає у старенької. Та пізніше мама зрозуміла, що для Аннички це перший друг, і вона вирішила не забороняти їй спілкуватися із бабусею. Хоч Маня і була старенькою, та могла своїми травами вилікувати не гірше ніж лікар таблетками. Анничка і сама не встигла отямитись, як стала її ученицею. Дівчинка вчилася всьому із шаленою швидкістю, та біда в її домі не стала довго чекати. Тетяна звісно просила допомоги у баби Мані, та навіть та не змогла допомогти їй, було надто пізно. Одного разу повернувшись додому Анничка застала жахливу картину. Її мама лежала в крові на підлозі шалено кашляючи і захлинаючись біля неї стояв Василь і щось нервово шукав у своїй фельдшерській валізі. Не швидко, та він знайшов той укол, який так довго шукав, вколовши його Тетяні, чоловік закинув пусту пачку з під ліків в інший кінець дому. Дівчинка стояла на порозі і навіть гадки не мала що тут твориться, та сльози на її здивованих і водночас охоплених жахом очах стікали прозорими перлами по її зблідлих щоках. Як тільки Тетяна перестала кашляти кров'ю і з допомогою чоловіка змогла підвестися і лягти на постіль, шок Аннички одразу переріс в паніку та відпустив її маленьке скуте страхом тількице. Дівчинка одразу перелякано підбігла до мами та взяла в свої маленькі долоньки її закривавлену руку.

- Тихіше, тихіше.- заспокоював батько Анничку повільно витираючи її сльози, та дівчинка ніяк не могла перестати плакати, вона міцно стискала руку матері допоки від стресу не заснула. Але навіть уві сні дівчинка продовжувала кликати Тетяну. Василь розумів, що можливо це останні години життя жінки, тому дивлячись на свою ще маленьку Анничку і помираючу дружину він не міг стримати сліз. Цілу ніч він не спав стараючись збити високу температуру, та все було марним. Його Тетяна практично захлиналась кров'ю, і в переривах між жахливим гучним кашлем вона промовляла свої останні слова. Чоловік міцно зчепивши зуби уважно слухав Тетяну, і коли її уста перестали рухатися від ледь чутного шепоту, а ударів пульсу вже не було, то Василь піднявся і вийшов на вулицю. Зайшовши в кімнату із своїм приладдям його погляд одразу притягнула мотузка що висіла на заржавілому цвяху, в той момент в нього в голові промайнув образ Аннички, і він одразу відвернув голову в іншу сторону. Можливо Василь би таки взявся за мотузку, та залишити дівчинку круглою сиротою він не міг. Чоловік взяв заздалегідь підготовлені дошки і почав збивати їх цвяхами, ці дошки він купив як тільки переїхав у цей будинок. Вони були не для труни дружини, принаймні він сам себе в цьому переконував купуючи їх ніби для можливого ремонту, який був взагалі не потрібен. Та в цей момент Василь думав зовсім не про це, в його голові крутилися передсмертні слова дружини: " З вами я була по-справжньому щасливою, тому після моєї смерті не сумуйте за мною. Васю, любий, зроби щасливою нашу дочку, і сам будь щасливим. Я завжди буду вас любити і наглядати за вами з того світу."

Чоловік працював до самого світанку, а закінчивши ще довго вагався чи заходити в хату, та зібравши всі свої сили він наважився це зробити - знову побачити свою мертву дружину.

Відкривши двері він ще недовго постояв на порозі, а потім вже почав повільно підходити до ліжка де лежала його Тетяна. " Значить я тепер вдівець"- промайнуло у Василя в голові. Він знову глянув на обличчя жінки: її неприродно бліда шкіра, сині губи на яких залишилася засохла кров, та тонкі ніжні руки також вимашчені нею були мертвими. Всю її красу заповонила смерть та не для того, щоб зафіксувати на віки, а для того щоб повільно відбирати її собі. Можливо це було божевіллям, та Василь не переставав любити Тетяну навіть після того, як вона померла. В кінці кімнати на найвищій

полиці шафи лежала біла сукня, яку Тетяна за життя прикрасила своєю вишивкою. Цю сукню жінка заготовлювала собі на смерть. Василь ніжно витер її тіло від крові, і зняв старий брудний одяг. Тетяна була дуже худю через хворобу, та це зовсім не псувало її, в очах чоловіка вона була лялечкою яку він переодягав в нове вбрання. Василю було тяжко визнавати те, що його лялечка вже відіграла свою роль у цій виставі і зараз відпочиває на верхній полиці Лялькаря.

Тетяну поховали на задньому дворі, звідти відкривався прекрасний краєвид, було видно села і міста, маленькі будиночки та довгі ріки, які наче сині ниточки звивалися пагорбами і рівнинами як вишивка на її сукні. Баба Маня також прийшла на похорони, стара майже не знала Тетяни, та хотіла побачити Анничку. Вона розуміла, що дівчинка переживає сильне горе, тому і не приходять до неї відтоді, як померла її мати. Баба Маня стояла поруч з Анничкою і склавши свої старі долоні разом, молилася за упокій душі раби божої Тетяни. Поки священник відспівував померлу, Маня не раз кидала погляд на Анничку. Дівчинка стояла мовчки, вона не плакала, а тільки молилася. Старенька помітила, що її голубі як небо очі були ніби затуманені великим горем, а повіки були страшенно опухлими. " Це дівча не одну ніч плакало"- подумала тоді бабуся. На обличчі у дівчинки більше не майоріла посмішка, стара добре знала, що більше не побачить її усміненою, адже Анничка з батьком одразу після похорону переїжджали до їхнього старого дому ближче до роботи Василя. Батько вважав, що Анничці буде краще на новому місті, адже все в цьому будинку нагадувало їй про матір. Весь світ в якому дівчинка жила раптово обрушився, Анничка ніяк не могла повірити в це. В сім років дівчинка вперше зустрілася зі смертю, вона відчула всю гіркоту втрати рідної людини. Навіть після переїзду Анничка ридала аж до сорокового дня по смерті матері. В ту останню ніч дівчинка припинила лити сльози, вона тихо сиділа за столом дивлячись у широке вікно, через яке пробивалися промені білого місяця, які освічували її і без того бліде обличчя. На небі було стільки зірок, що дівчинка навіть не знала, чи є серед них її матір. Вона дивилася на небо і ніби чекала якогось знаку. Незрозуміло що тоді думала Анничка, та як тільки одна із яскравих зір на мить замиготіла, очі дівчинки знову запалали тим вогнем надії. Та попри це все вона залишалася мовчазною і замкнутою в собі дитиною.

День за днем, місяць за місяцем так і минали роки. Від того жахливого дня, який змінив Анничку на все життя пройшло вже десять років. Чи забула дівчина весь той біль, чи змогла знову відчувати щастя? Цього напевно ніхто не знає, але вже повна сил молода дівчина виходила із старого занедбаного будинку і прямувала до річки, яка була неподалік. Темне волосся красуні падало їй на обличчя коли вона сидючи на розігрітому сонцем каменю прала одяг. Завжди тихий сонячний ранок піднімав їй настрій. Анничка і справді була красивою, та попри це хлопці обходили її стороною, друзів у дівчини також не було. Та це була не її провина, а скоріше її батька-п'яниці Василя. Він ніяк не зміг змиритися із смертю Тетяни, а відраду почав шукати у алкоголі. Очевидно, що він залишився безробітним, а бідна Анничка була змушена з десяти років глядіти сусідчних дітей за шматок хліба. Сусідка Оріся любила Анничку як рідну дочку, та постійно жаліла дитину. Анничка була змушена працювати. Та були і такі часи коли батько приносив якусь копійку в дім чисто із жалості до дівчини. Василя завжди не було в дома, він постійно десь пропадав тільки щоб не бачити дочку. Один лиш погляд в її ніжні голубі очі змушували впадати у люту ярість. Та не завжди було так. Спочатку чоловік дбав про Анничку і навіть старався забути про те велике горе, яке його спіткало, та образ Тетяни завжди з'являвся перед ним де б Василь не був і щоб не робив. Врешті-решт відчуття провини почало пожирати чоловіка з середини до такої степені, що Василь встиг зненавидіти свою кохану Тетяну. Він без пам'яті викидав всі речі, які нагадували йому дружину, або мали хоч найменше відношення до неї. Та з кожним прожитим днем Анничка росла і все більше нагадувала Василю мертву жінку. Його переслідувала тільки одна думка : " Лиш би не вертатися додому. Щоб не бачити її лица, щоб не чути її голос, щоб не відчувати ніби Тетяна поруч, а потім знову розуміти, що вона мертва." І ось пляшка алкоголю в руках, затуманений розум, темна ніч і Василю уже байдуже хто ховається під ковдрою і тихо плаче від страху. Та як тільки його солодка тишина неочікувано перерветься схлипом, то дівчинці приходиться мінати на себе. Не раз Анничка була бита нізащо, та й весь час тримала вона образу на батька. Ніколи не розуміла за що вона це заслужила, кожен день вона молилась Богу просячи допомоги. І деколи це допомагало, зіщулившись від страху дівчинка складала руки і подумки молилася, в той же час у Василя ніби знову прояснювало розум і він відпускав нещасну Анничку та

знову йшов пропивати останні гроші. Хоч це було не дуже добре, та залишитися голодною було краще ніж побитою. І хоч Анничка і почала складати надії, що все ще може налагодитися, та це всього лиш було затишшя перед бурєю. Наближалася річниця смерті Тетяни, і те що творилося в душі у Василя було не зрозумілим навіть для самого чоловіка. Того дня він дуже рано вийшов з дому, і пішов високо в гори до їхнього старого будинку за яким була могила. Він був красиво одягнутим як високоповажний лікар, а в його руках були дві пишні білі хризантеми, які так любила Тетяна.

- Привіт, кохана. Я вдома.- ніжним і сумним тоном сказав Василь. На його обличчі відображалася неописана печаль.

- Десять років. Я не можу повірити.- сказав чоловік і пустим поглядом почав пропилював хрест.

- Твої улюблені. Я не забув.- сказав Василь і поклав квіти на зарослу травною могилу.

Він довго сидів так, час від часу говорив сам із собою. І ближче до вечора вирішив повернутися. Додому Василь прийшов сильно п'яний і тільки переступивши поріг дому він схопив Анничку, яка стояла біля печі, за шиворот і добряче жбурнув її. В очах Василя була лише ненависть.

- Це ти вбила свою матір! Якщо б ти не народилася, вона була б жива!- почав звинувачувати Василь. Від цих слів Анничка лиш здивованими й переляканими очима подивилася на батька.

Дівчинка поспішила піднятися відповзаючи ближче до дверей щоб втекти, та чоловік не тямивши себе тільки з більшою силою підбіг до Аннички і щосили її вдарив кинувши об спинку дубового ліжка. Цього разу дівчина не змогла піднятися, голова раптово запаморочилася і Анничка почала поступово втрачала свідомість. На підлозі утворилася калюжа крові, яка стрімко витікала з її рани і зафарбовувала довгу чорну косу та світлу сукню в червоний колір. Василь весь трясся від страху, спочатку він навіть не хотів визнавати те, що перетворився на монстра. І тільки-но ледь не вбив свою єдину дочку. Допоки очі Аннички були ще ледь відкритими, вона бачила силует батька, який з поспіхом підбіг до столу шпортаючись за стілець, а потім вибіг на вулицю. Краєм ока дівчина глянула у вікно і помітила темну тінь гілок. Тоді це було останнім що побачила Анничка перед тим як її очі мимоволі закрилися, та вона ще могла чула сильний нічний вітер на вулиці, який колихав дерева.

Анничка глибоко занурилася у свою пам'ять, здавалося ніби все її життя промайнуло перед очима.

Треба ж, такий самий сніг як цього року падав і одного хорошого вечора, коли мама усміхаючись щось готувала, потім ми гуляли всією родиною. Тоді я була такою щасливою....ні..... скоріше я була надто малою і дурною ніж щасливою. Я вірила, що мене будуть любити, а тепер я помираю. Невже це правда моя вина? Я не хотіла щоб мама померла, якби там на небесах я знала, що від мого народження прекрасна життєрадісна жінка по імені Тетяна помре, то б я і не думала з'являтися на цьому світі. Тоді б я воліла краще розчинитися у повітрі, або ж назавжди посилитися на дні ріки у повній темряві, та ніколи б не стала винуватицею чиєсь смерті. Невже мама лиш прикидалася щасливою, можливо вона так само ненавиділа мене? Якби ти була поруч, якби могла розповісти мені правду!

В той момент Анничка відчула чиєсь теплі руки, та не змогла відкрити очей. Вони турботливо обхопили її худе витончене обличчя і ніби вкладали всю свою любов у кожний рух. Почувся голос який наче зігрівав душу неописаною добротою і щирістю:

- Це мама!- подумала Анничка і невимовно зраділа. Очі її заіскрилися сльозами радості.

- Я завжди тебе любила.....любила більше життя.- сказав чийсь голос. Після цього дівчинка більше нічого не пам'ятала.

Анничку знайшли люди лиш на наступний день. Вона лежала вся в бурій крові. До дівчини ніхто б так і не заглянув, якби не батько, який повісився на старому дубі. Це дерево було особливим для нього, там він познайомився з Тетяною і там він збирався возз'єднатися з нею на тому світі.

Сусідка Оріся, яка перша знайшла Анничку викликала лікаря, який діагностував легкий забій. Та дівчинка постійно згадувала про маму, казала нібито чула її голос і запитувала що сталося із батьком, та де він тепер. Лікар, який був ще зовсім молодий, взагалі не хотів розповідати Анничці всю тяжку правду. І коли дівчинка черговий раз задала те саме питання він тільки піднявся, поклав пузир з ліками на стіл і з опущеною додолу головою та словами: " Пити два рази в день після прийому їжі", - швидко вийшов.

Анничка залишилася наодинці із сусідкою Орісею. Дівчинка із стурбованим виразом обличчя чекала відповідь на питання.

- Він повісився.- швидко і тихо сказала сусідка. Анничка була нажахана, вона чекала все що завгодно, але тільки не новину про смерть. Оріся простягнула листа, який так довго мняла в руках нервово прикушуючи нижню губу. Жінка чекала поки Анничка прочитає його, щоб потім заспокоїти її, але дівчинка не плакала. Вона опустила свої руки на коліна і бездушним поглядом глянула на Орісю.

- Дякую тобі. Залиш мене одну, я хочу відпочити. - сказала Анничка. Та Оріся боялася залишати дівчинку.

- Я ще трохи з тобою посиджу, а ти спи, дитино.- Анничка так і зробила, дівчинка швидко заснула і лиш тоді Оріся вирішила залишити її.

Анничка швидко одужала і через пару днів вже поралася по дому, а Оріся завжди приходила і приносила щось поїсти. Вона дбала про неї як про власну дочку. І одного такого разу вирішила серйозно поговорити з дівчинкою:

- Дитино, послухай, тебе вже тут нічого не тримає. Ти вже зовсім велика і скоро заміж пора буде виходити, я впевнена що ти мене зрозумієш. Тут ти не зможеш нормально жити, тож може краще буде продати цей будинок і переїхати в інше село та розпочати нове життя?- сказала Оріся. Хоч вона сама дуже не хотіла відпускати Анничку, та добре знала, що в іншому місці їй буде набагато легше. Дівчинка не була здивована цими словами. Анничка була розумною дитиною, але вже нікому не могла довіряти і постійно шукала в усьому підступ. Турбота Орісі для неї здавалася тільки жалістю до сироти, та вона не осуджувала її за це.

- Спочатку треба поховати батька, а потім вже побачимо як складеться.- сказала дівчина. Попри все це Анничка залишалася повністю непорушною в емоціях, та була не дуже охочою до розмови.

Священник відмовився ховати самогубця, тому прийшлося хоронити Василя не як всіх людей. Його могила була на окраїні села, небайдужі люди допомагали з похоронами як могли, і коли дівчинка залишилася зовсім самою, то тоді на її обличчі з'явилися ледь помітні сльози, вона помолилася і одразу повернулася додому. Не було ніяких слів, ніяких думок вона сама була ніби неживою. Вночі спала, вдень працювала - ось і все її життя. Але однієї весняної ночі Анничка ніяк не могла заснути, місяць світив прямо на неї, і дівчина одягнувшись вирішила прогулятися цвітучими садами. Не знати куди вели її ноги, та Анничка була абсолютно спокійною. Теплий приємний вітер, який дув їй прямо в обличчя, здавалося ніби підносив її душу на крилах волі. Так, ідучи проти вітру вона прийшла до річки.

З того дня ніхто не знав де ділася Анничка. Одні говорили, що втекла від боргів, інші казали, що втопилася, бідолашна. Але та ніч і правда остаточно змінила її життя. Анничка не збиралася топитися, вона тільки тихо сиділа на березі споглядаючи як місяць і зорі прекрасно відбиваються у воді. Але там вона була не самою. Невдовзі в степовій темряві все чіткіше виростав силует вершника. Під'їхавши ближче до річки чоловік міцної статури вправно зістрибнув з коня, випив води, умив обличчя і одразу підвів тварину до водопою. Вершник одразу почав розводити вогонь, полум'я розгорівшись освітило все навкруги. Тоді чоловік і встиг помітити дівчину, яка сиділа на іншому березі річки.

Вогонь обпалював його обличчя, і тіні, що ніби витанцьовували під керівництвом примхливого полум'я робили постать незнайомця страхітливою. Анничка швидко сховалася за камінь і боялася

навіть дивитися в ту сторону. Дівчині нічого не залишалося як тихо сховавшись чекати поки він засне, та чоловік навіть попри свій втомлений вигляд навіть і не думав прилягти на якусь хвилинку і відпочити. Він сидів впевнено дивлячись у вогонь ніби щось розглядаючи в його яскравих язиках. Та зненацька нічну тишу перебив його голос:

- Даремно ви ховаєтесь там, я все рівно не засну поки хтось нишком слідкує за мною. Хочу попередити, що злодюжок я не люблю, тому й не надійтесь що зможете легко обікрасти мандрівника.- сказав вершник.

Від цих слів Анничка аж здригнулась. Їй здавалося ніби це якийсь розбійник, ось тільки його голос переконував у зворотному. Він був тихим і м'яким й не мав жодного шматочка якоїсь захованої злості. Але розслабитися і виходити із свого укриття вона не бажала.

Дівчина насторожено відповіла чоловікові на що той знову щось запитав. Ось так і зав'язалася їхня розмова, яка плавно переростала у відверті переживання двох людей. Анничка дізналася, що незнайомця звати Іваном, і він повертається додому після довгої подорожі. Іван переконався, що дівчина ніяка не злодійка, а тільки тутешня селянка, яка злякалася неочікуваної появи чужинця. Обом було дуже весело спілкуватися між собою, у них було багато спільних тем, і хоч вони були по різні сторони річки, та довіра між ними швидко з'явилася. Розмова дуже жваво йшла допоки Анничка не задала одне тяжке, для Івана, питання:

- Чому ти вирішив подорожувати?- запитала дівчина. Іван одразу затих і опустивши голову довго думав.

- Навіщо?- перепитав він сам у себе- напевно тому, що хотів знайти своє щастя, та мені це не вдалося, тому я і повертаюсь назад додому.

- Тебе хтось чекає?- спитала Анничка знову зачепивши за живе. Та Іван вже не вагався на рахунок відповіді.

- Ні. Ніхто мене вже не чекає, я сам по собі. В мене не має ні родини, ні друзів, ні навіть знайомих в цих краях. Допоки я подорожував у мене була мета і мрія, я хотів знайти щастя та нову родину. Я працював, чогось шукав, і в кінці кінців залишився з нічим та зазнав невдачі, тому і вертаюсь додому, там звідки я прийшов мені немає місця. Я втратив усе, а може й не мав нічого. І ось тепер живу заради того, щоб вижити. Це так собі кінець - жити і не залишити пособі навіть згадки.- сказав Іван впевненими словами гіркої правди.

Після цього знову запанувала тишина. Анничка в деталях прокручувала його слова в голові розуміючи, що Іван такий самий як і вона. Та дівчина не наважувалася видати навіть єдиного слова.

- Я знаю, що ти вважаєш мене жалюгідним після цього. Можливо це й на краще.- сказав Іван щоб перервати незручну тишу. Та тут Анничка вже набралася впевненості.

- Ти неправий. Я не вважаю, що бути нещасним те саме, що бути жалюгідним. І я ніяк не краще від тебе. Ти шукав своє щастя, а я будучи сиротою вбитою горем нічого не робила щоб змінитись. Я жила для того, щоб вижити, і розмовляючи з тобою я зрозуміла, що самотність і моя бездіяльність це найгірший шлях. Напевно цю помилку я вже ніколи не виправлю.- сказала Анничка піднімаючись на ноги і підходячи ближче.

- Яка іронія долі. Можливо ти права, і залишитися одним і правда погана ідея. Що ти хочеш зробити, щоб змінити своє життя?- спитав Іван.

- В мене немає нічого як і шляху назад.- сказала Анничка.

- Тоді ти не шукай шлях назад, а тільки йди вперед разом зі мною. Бо сам я пропаду так само як і ти. - відповів Іван з цілковитою впевненістю.

Анничка не знала що сказати, та жити тут було нестерпно, і вона це добре розуміла, як і її сусідка Оріся.

- Гарзд. Можливо час змінитися.- сказала Анничка. І вже не повна відчаю, а повна надії, дівчина переходила прохолодну річку розпочинаючи нове життя. Вона сама знала, що такий вчинок був більшим ніж божевіллям, та з іншого боку це була боротьба за життя. Вибір стояв між тим чи йти вперед, чи картаючи себе постійно оглядатися назад. Як тільки зійшло сонце вони вирушили у далеку дорогу до рідної хати Івана де обоє збиралися розпочати нове життя. Анничка добре знала, що чим довше буде чекати, тим більше сумнівів почнуть закрадатися у її рішення.

За декілька днів вони прибули до мальовничого місця, яке розташовувалося в гірській місцевості. Іванова хата була у лузі оточеному горами та лісами. Анничка була просто зачарована цією красою. Повсюди чувся прекрасний спів птахів, а деколи в долину приходили пастися молоді олені та зайці. Тут дівчина швидко забула про всі біди і переживання, вона нарешті змогла відпустити минуле.

Жили вони з Іваном у великій білій хаті як брат з сестрою. У всьому погоджувались і розуміли один одного з півслова. Анничка прибирала в середині нової оселі влаштовуючи сімейний затишок, а Іван порався у дворі приводячи будинок у жилий вигляд. Добре їм було жити разом, але не було в них ні поля зраного, ні худоби, прийшлося найматися до господарів такої ж одинокої хати з іншої сторони гори. Господарство в них було досить великим так що самі старі господарі не справлялися, тому охоче прийняли молодих помічників. Старий Гриць взяв Івана з собою в поле, а Параска з Анничкою гляділи худібку й виконували всю роботу по дому. Так день за днем проходили місяці, Параска полюбила Івана і Анничку як своїх рідних дітей, яких у них з Грицьом так і не було. Підтримка й доброта господарів давалася в знаки- Анничка знову наче розцвіла. Дівчина була привчена з малечку до роботи, тому насолоджувалася кожним проведеним днем. Здавалося ніби Параска наділила її тією материнською любов'ю, яку дівчина не встигла отримати від своєї матері. Анничка сяяла як маленьке сонце, тому Іван деколи не міг відвести погляду від неї. Це легко було помітити всім окрім дівчини. Побував він усюди, бачив різних красунь на любий смак, та й мандрівниче життя навчило його бути готовим до всього, але такої, як Анничка він точно не зустрічав. Деколи вечорами після тяжкої праці розповідав він про те, як будучи молодим знаходив багато проблем на голову: то гроші вкрадуть, то обдурять. Скуштував життя хлопчина вдосталь, та ось ніколи навіть словом не обмовився про сім'ю. Та що він буде говорити про батька й матір яких напевно вже давно на світі не має, якщо самому вже пора одружуватись і бавити дітей. Сумував Іван через те, що не міг зізнатись Анничці у коханні, хлопець боявся, що дівчина відмовить йому і ті братерські стосунки, які були між ними уже буде не вернути. Іван був хлопчиною міцним, та від всіх цих переживань почав чахнути і невдовзі захворів. Сильно ж він тоді налякав Анничку, та попри все швидко вилікувався, але дівчина вже після того ходила як у воду опущена. Іван і так і ськ, і поговорити хотів, та Анничка тільки запевняла, що все гарзд. Одного такого разу пішов він з Грицем в поле, а Анничка тільки тяжко зітхає. Не береться жодна робота їй до рук, ось Параска і спробувала все розпитати.

- Що з тобою, дитино?- питає стара обнявши Анничку за плече. Довго дівчина вагалась, та Параска не з тих, хто просто відступить, тому змогла вмовити Анничку, мовляв - легше стане якщо виговоритися. Дівчина ще трохи подумала і почала:

- Ох, і що тут розповідати. Від тоді, як Іван захворів не можу залишатися спокійною. Лиш тепер я зрозуміла, що він єдина моя сім'я, і я боюся його втратити. Тепер не можу спокійно на нього дивитися. Моє серце ледь не вистрибує з грудей як бачу його. А коли ловлю себе на думці, що одного разу в нього може з'явитися дівчина яку він покохає, і я стану йому непотрібною, то починаю злитися на весь світ. Якби він тільки знав, як хочеться мені обійняти його і ніколи не відпускати. Але коли я знову і знову розумію, що це не можливо, то стає так погано на душі. Здається ніби в моєму серці заляг тяжкий камінь, який ніхто крім Івана не зможе забрати.

Після цих слів Параска усміхнулася, бо добре знала, що Іван любить її не менше

- Дитино, було б чого сумувати. Він ніколи тебе не покине.- говорила Параска щоб утішити Анничку.

Тим часом за дверима стояв Іван, який повернувся додому, щоб взяти кресало для загострення коси. І випадково підслухав їхню розмову, він був дуже здивованим від почутого і навіть трішки засоромився, та щастю його не було меж. Повертаючись до Гриця він не знаходив собі місця, та вже через декілька днів наважився зізнатися в коханні і покликати Анничку заміж.

Гриць стояв дивлячись на закохану пару і поглядав на свою Параску з такою гордістю, що стара одразу зрозуміла, що це він напоумив Івана. Параска не могла не пустити сльозу згадуючи свою молодість, Анничка здивувалася і водночас сильно зраділа, але не одразу змогла промовити хоч слово. Іван весь тремтів, і боявся навіть зрушити з місця, кожна секунда здавалася йому ледь не вічністю допоки Анничка радісним голосом не погодилася.

Від того моменту пройшло вже три роки. Анничка й Іван уже не наймалися працювати, у них з'явилося своє господарство і свої клопоти. Старенькі зовсім не були здивованими, вони розуміли, що молодим пора самим облаштовувати своє життя, та спілкування вони не припиняли. Анничка дуже любила приходити до Параски і допомагати готувати їй вечерю як в старі давні часи. Іван теж любив посидіти з Грицем і поговорити про щось своє. Так вони всі дружно збиралися за столом як справжня родина, в такі моменти в домі панувала атмосфера теплих сімейних днів. Та прийшовши додому Анничка була чимось сильно засмучена, їй здавалося ніби чогось не вистачає, та вона старалася чимдуж придушити це дивне відчуття допоки одного спокійного ранку в її свідомості різко, наче камінь що впав у воду, не з'явився спогад з дитинства. Там Анничка наче бачила себе з боку, вона різко опинилася в їхньому будинку на горі. Побачила Василя, який повертався з роботи і одним легким рухом жінка опинилася вже в середині будинку не проходячи крізь двері. Там стояла Тетяна виглядаючи з вікна чоловіка, а за столом сиділа маленька дівчинка. Жінка підійшла до неї і впізнала себе в дитинстві. За мить Анничка знову відкрила очі і стояла вже в себе на кухні, вона вся тремтіла і сівши на вирізьблену із дерева табуретку сильно заплакала. Вона нарешті зрозуміла звістки взялося це відчуття нестачі. Вони з Іваном були одружені вже три роки, а так і не мали дітей. Іван одразу почув плач Аннички і ступивши на поріг дому, одразу підбіг до неї. Трішки заспокоївшись жінка розповіла Іванові про всі свої переживання і сильно затужила. Їй тяжко було змиритись з тим, що вона ніколи не зможе стати матір'ю, не знати чого, але саме в цей момент в Івана виникла потреба розповісти про свою сім'ю, саме це чогось він так довго замовчував. Але навіть в такий тяжкий момент Анничка уважно слухала його історію.

- Я був другою дитиною в сім'ї козака, мого старшого брата звали Миколою, батько завжди більше любив його, і це я говорю не від дитячих ревнощів. Оскільки я не вирізнявся силою і мав слабке здоров'я, то вважався ганьбою сім'ї. Як зараз пам'ятаю той день, коли він помер, це була моя провина, яку напевно не змиє навіть і такий сильний дощ, як тоді. Холодне після дощове повітря, звук крапель, що скочуються з листків дерев і падають на бочку, яка стояла біля хати. Вона була там якраз для збору дощової води, і кожна крапля, що падала тут відгукувалася відлунням пустого поля, та це все заглушували крики, які лунали з дому. Батьки знову сварилися через завжди відому причину, яка не давала спокою всім вже десять років - через мене. Батько не хотів миритися з тим, що його молодший син на відміну від старшого - повний слабак, а мати навпаки - жаліла мене. Я почувався найгірше в цьому контрасті, і тільки брат міг мене по-справжньому підтримати і зрозуміти, він не був надто жорстким, і не надто опікувався мною, він постійно відносився до мене, як сам до себе. Напевно саме тому від був найріднішим серед інших, мене завжди заспокоювали його глибокі зелені очі, які ніби пронизували душу і бачили мене наскрізь. Микола вийшов на вулицю з відром, він завжди неохоче слухав ці скандали, та ніколи не змушував мене, в такі моменти я завжди бігав то по воді, то по дрова. Але цього разу було все по-іншому, його байдуже і холодне обличчя скорчилося від жалю - він пішов, а я сидів у кутку тихо слухаючи ці крики, їм було байдуже, батьки ніби не помічали мене. Фрази рвали серце, мені здавалося ніби найбільшого болю я ще не відчував.

" - Краще б я його взагалі не народжувала!

- Так і треба було, дурепо!" - мимоволі серед крику почув я, і в середині щось обірвалось, те " щось" було єдиним що мене тримало - надією на те що я потрібен. Я рвонув пулею із дому так, що батьки

навіть затихли, або це тільки так мені здавалось. Микола стояв за дверима, відро з водою вилетіло з рук. Я озирнувся, він дивився в широко відчинені двері, з яких виринали яскраве світло, яке приваблювало білих метеликів. Брат дивився саме на батьків, які винувато відвертали погляди, раптом він різко повернувши голову пішов за мною. Його характер не дозволив би доганяти мене, Микола швидким та водночас спокійним ходом йшов за мною вичікуючи коли я втомлюсь і зупинюсь. Того вечора він врятував мені життя, та сам врятуватись не зміг, досі дивуюсь як так сталося, бо він не з тих, хто легко би піддався. Я більше вже не оглядався, а через сльози навіть не бачив куди біжу, так і попав до вовчого яру не усвідомлюючи це. Одна мить і у темряві заблищали чийсь хижі очі, я зупинився і оглянувся. Страх пронизував мене від самої голови і аж до п'ят, як тільки я зрозумів де тільки що опинився, то був вже готовим до смерті. Та напевно мені не судилось тоді померти, аж ось позаду мене з'явився Микола, він завзятий приготувався мене захищати від звірів, які були готові розірвати кожного, хто зайшов на їхню територію. Тоді я був таким наляканим, що не міг промовити ані слова. Микола завжди розуміючи ставився до мене, давав волю не тільки почуттям, а й вчинкам з умовою, що я як справжній чоловік візьму відповідальність. Але коли позаду нього з'явився ще один старий, покритий шрамами вовк, я не зміг його попередити. Голос ніби зник коли я побачив як з його роздертої вишкіреної пащі виглядали білосніжні гострі зуби. Однією своєю присутністю він вселив в мене жах, який одразу помітив Микола, але як тільки він обернувся назад, вовк одразу впився йому в шию з такою люттю і шаленістю, що кров полилася фонтаном. Він з усією силою старався відкинути звіра, але той ніяк не піддавався, він був не як усі інші, в ньому було щось розумне, холодне і жахаюче. Тіло брата одразу ослабло, руки опустилися додолу, а очі були широко розплющеними і благали мене про допомогу. Я був розгубленим, ті вовки, що спостерігали за цим всім боялися навіть підійти до старого звіра. Та поки вовк безжально шматував мого брата, згряя націлилась на мене. Вона то завмирала, то знову старалася наблизитись, та старий звір одним своїм поглядом змушував хижаків сидіти на своїх місцях як цуциків. Я повернув свою голову в сторону Миколи і побачив, як мій наполовину мертвий брат усіма силами старається стримати вовка. В його очах я прочитав відчайдушне прохання тікати звідси, тоді все перевернулося з ніг на голову. Не пам'ятаю як, та я переміг страх і вхопивши перший кращий дрючок, що лежав неподалік, почав щосили гамселити старого звіра по голові, він повернувшись знову, вишкірив зуби, і стрибнувши на мене щосили вдарив об землю, й одразу втік. Вся згряя побігла за ним навіть незважаючи на мене. Насилу піднявшись як тільки я підійшов до Миколи ставши колінами в мокру від крові землю, то побоявся навіть поглянути на брата. Руки і ноги, якими він відштовхував від себе старого вовка були всі покусані, на деяких кінцівках не вистачало пальців. Права рука була обгризена настільки, що біліла переломна кістка. Глотка, вочевидь і голосові зв'язки теж були пошкоджені іклами звіра, Микола хотів мені щось сказати, та тільки хрипів. Я боявся навіть доторкнутися до нього, щоб не заподіяти ще більшого болю. Він глянув на мене поглядом повним агонії, і я миттєво знепритомнів.

Прокинувся я вже ранком і зовсім нічого не розумів, я був вимащений кров'ю, а біля мене лежав мій мертвий брат. Я швидко побіг назад додому лісом збиваючи собі ноги об коріння могутніх дерев, деколи навіть натикався на соснові шишки і падав, та в ту ж хвилину підіймався і продовжував бігти. Але як тільки я наблизився до луку, то побачив, що мої батьки теж були вбиті, мені боляче навіть згадувати ту жахливу картину. Вони напевно побігли шукати нас і теж наткнулись на вовків, деякі були навіть застрелені батьковим пістолем. Повсюди була розкидана вовча шерсть, по сивих шматках я зрозумів, що це був той самий вовк, що вбив брата. Я добре запам'ятав той глибокий шрам, який проходив навскіс по всій його звіриній морді розрізаючи ліве око. Я шукав саме цього досить довгий час, але в тому лісі не було жодного, вони наче всі перемістилися далі, і я перестав пошуки. Та найбільше мене хвилювало те, чому я лишився живим? Мене було найлегше вбити, та я живий! Це питання мучило мене кожен день. Мені нічого не залишалося, як поховати свою сім'ю і продовжувати жити далі. З кожним днем було все тяжче і тяжче перебувати в цьому місці, кожної ночі мені снилися жахіття, і я вирішив подорожувати світом, щоб знайти нове життя.

Анничка була зворушена цією розповіддю, вона розуміла, як зараз тяжко Івану.

- Де їхня могила? - спитала вона. - Ми одружилися, але так і не отримали благословення батьків. - сказала жінка.

Вона добре розуміла, що Іван картає себе за те, що не може поглянути в очі минулому, тому запропонувала зробити це разом.

Чоловік погодився піти на могили своєї родини. Наступного ж дня вони зібрались і вирушили до вовчого яру де була похована сім'я Івана.

Дорогою він був повністю спокійним, ніщо навіть не вказувало на те, що чоловік з великими стараннями добирається туди. Та коли здалека вони побачили великий наполовину викорчований дуб, то Іван закам'янів, його лице стало білішим за сорочку, а на чолі виступив холодний піт. Так, підійшовши ближче пара мало не скотилась в яр. Анничка захвилювалася, але чоловік запевнив її, що вовки тут вже давно не водяться. Іван спустився першим і протягнув Анничці руку, та сумно глянувши на чоловіка з його допомогою легко спустилась вниз. Перед ними повстало могутнє дерево, частина його коріння виглядало з під землі назовні. Перехилившись дуб наче відкривав хід в потаємну печеру, а коріння, яке було зверху виглядало ніби пазурі звіра, які хапали кожного, хто хотів пробратись туди. Це була колишня вовча нора, та Анничка з Іваном прямували зовсім не туди, а по ту сторону яру. Добравшись до вершини, Іван з гордістю поклав руки в боки наче підкорив найвищу і найстрімкішу гору, а Анничка просто милувалася чудовим краєвидом. Звідси відкривалися всі села і міста, та наче ниточки вилися річки. "Світ такий великий!" - подумала жінка в ту мить. І почала виглядати щось знайоме - рідне душі, але нічого не знайшла. І це місце чомусь нагадало їй могилу матері - таке красиве, але таке самотнє. Внизу був різкий кам'янистий спуск весь зарослий чагарниками так, що й стежки не було видно. Та здавалося й не так далеко були людські поселення, але це тільки здавалося, з гори все виглядає таким близьким. Вони ще трохи так постояли і почали йти до дерева, там, біля могутнього старого стовбура стояло три хреста - три могили. З лівого боку ближче до кам'янистого спуску стояла могила батька, посередині - матері, а табличка ліворуч з надписом " Микола" особливо прикувала Івана до себе. Одразу було видно, що вирізане на дереві ім'я було дитячим почерком, на відміну від інших написів це було дуже кривим і глибоким.

Перед Анничкою повстала картина, де десятирічний хлопець - сирота з боєм копає могилу своєї сім'ї, а потім вирізаючи на дощечці ім'я найдорожчого для себе брата так гірко плаче, що не бачить навіть того надпису і поранилих рук з яких тече рікою кров, а лиш знову витираючи рукавом сльози продовжує роботу і старається якнайкраще викарбовувати літри, так, щоб навіть після десятків років напис ніколи не стерся.

В Аннички з очей почали мимоволі текти сльози, які вона не могла стримати дивлячись на замурзану коричневими плямами табличку, адже знає, що це кров вибитої горем тоді дитини, яка з відчаю старалася зробити все, що в її силах. І навіть дощ не зміг змити кровавих слідів, так як і гіркої дійсності. Допоки Іван присівши сидів навпроти могил, то Анничка позаду тихо плакала стараючись не порушити тієї тиші, хоч добре бачила, як на обличчі Івана виблискували під променями сонця сльози, коли він відвертав голову в бік дивлячись в далечінь. Трішки заспокоївшись Іван розповідав могилам про своє життя і представив кохану дружину Анничку. Чи то весняне сонце, чи то спокій огорнув пару таким приємним і лагідним теплом, що Анничка сидючи притулилася головою до плеча Івана і вони двоє почули приємний теплий вітерець, що огортав їх наче обійми. Чоловік вірив, що це його померлі родичі, яких він так довго не відвідував радо зустрічають і благословляють їх. Анничка теж відчула це і попри спокій в неї з'явилася туга за батьком з матір'ю. Повернувся додому Іван наче на крилах, чисте відчуття душевного спокою ніби змінило його, на обличчі більше не з'являвся слід тяжкої провини, яку він ніс все життя.

І щастя таки не минуло їхнього дому, невдовзі жінка дізналася що вагітна й через деякий час в них народилося дитя. Чоловік з нетерпінням чекав сина, хто як не він знав, що на світ має з'явитися хлопчик, якому Іван передасть всі свої знання. Анничка, несучи дитину під серцем відчувала тепле й ніжне почуття материнства про яке вона так довго мріяла. Хвилювання й довге очікування разом із

щастям, ніби теплим шаром залягало у її грудях і з кожною думкою метеликами розліталось по всьому тілі тремтячим диханням. Народжувала Анничка не одна, а з старенькою Параскою, жінці лячно було залишатися з Іваном, який переживав ще більше за вагітну. Пологи були легкими, та й народження дитини у велике свято було знаком, що немовля буде щасливим.

Іван тихо і тривожно стояв біля дверей час від часу нервово кружляючи коло діжки. І ось почувся дитячий плач, чоловік аж здригнувся і вирішив зайти. В будинку на нього чекала втомлена дружина, яка лежачи на ліжку поглядала то на чоловіка, то на немовля яке яскравими зеленими оченятами виглядало з білих міцно зв'язаних пеленок. Іван несміливими кроками наблизився до ліжка й міцно обійняв дружину, тремтячим й тихим голосом він дякував за сина цілуєчи її тоненькі білі руки. Анничка усміхнулась і заключивши його в обійми, прошепотіла: " У нас дівчинка." Чоловік великими очима глипнув на жінку а потім й на немовля, попри все здивування його щастю не було меж. Іван простягнув свою смугляву руку до згортка з дитиною, легенько привідкривши його він одразу наткнувся на пару допитливих очей, які здивовано подивилися на чоловіка. Іван не міг стримати сліз, поцілувавши Анничку він одразу залишив її відпочивати разом з немовлям, а сам пішов працювати. Столяр з нього був не найкращий, та для дочки він всіма силами старався зробити найгарніше ліжечко, назвали дівчинку Марійкою. Та час біг невпинно, не встигли вони з Іваном озирнутися, як дівчинці вже виповнилося шість років. Марійка була невгамовною дитиною, ніколи не сиділа на місці, любила бешкетувати, але завжди слухала батьків. Та одного разу дитина запримітила невеличкі дверцята в даху, які очевидно вели на горище, вони були прикриті листям величезного дерева, яке розміщувалося прямо під будинком. Марійка дивувалася як вона раніше не помічала цього, і вирішила залізти по гілках щоб краще роздивитися знахідку. Декілька років тому потрапити туди було неможливо без довгої драбини, та тепер, коли гілля дерева настільки розгалужилося, то до дверей на горищі можна було добратися по ще молодій та не дуже міцній гілці. Іван подумував вже зрубати деякі гілки, які починали лягати на дах, та відклав це до осені, бо добре знав, що не можна зрізати цвітуче дерево. Марійка сама не розуміла, чому її туди так тягло попри велику висоту і хиткі гілки вона змогла хоробро дійти до кінця і відчинивши старенькі дверцята, швидким й різким рухом за стрибнути в середину. Лиш тоді дитина стоячи на колінах змогла з полегшенням видихнути. Марійка напевно б не наважилася все-таки зайти на горище, якби не промені світла, які пробивалися через щілини забитих дошок розриваючи страшну темряву. Та й стояти на гілці було не дуже безпечно, від найменшого пориву вітру вона починала так хитатись, що дівчинка завмерла пильно прислухаючись чи не тріщить під нею дерево. Та вже сидячи на твердому покритому соломою горищі Марійка не впевнено піднімаючись на ноги почала оглядатись, довкола було дуже багато сірого павутиння яке вкрилося старим пилом. Погляд дівчинки одразу впав на невелику заповнену скриньку, яка стояла в самому кінці піддашшя. Маленький промінець, який ледь зміг дістатися в темний кут падав на цікавий орнамент з яскравими малюнками. Марійка з допитливості почала повільно і обережно прямувати туди вправно оминаючи страхітливі павутинні завіси, які ніби ховали таємницю і наганяли жаху на дитину. В той момент фантазія дівчинки почала вимальовувати різні страхітливі варіанти подій. Хмари то закривали, то відкривали сонце влаштовуючи Марійці гру тіней, і як тільки від сильного вітру гілка дерева сильно стукнула по даху - дитина зойкнула й присіла згорнувшись калачиком. На очах одразу виступили сльози, а маленькі плечі, які вкривалися довгим, темним шовковим волоссям - затремтіли. Дівчинка сиділа так допоки сонце знову не визирнуло із-за хмар, і як тільки промінь торкнувся своєю теплою рукою до її широкого світлого лоба вона трошки заспокоїлася. Раптом вона в один момент зірвалася з місця, холодними руками схопила скриньку і побігла до дверцят. Відчинивши їх Марійка сіла на край притримуючи ногою гілку, яка ніби навмисно старалася їх зачинити. Теплий весняний вітерець ніби розігнав весь страх, дівчинка трішки посиділа так і знову почала розглядати свій маленький скарб. Поспіхом руками стираючи пил вона крутила дерев'яну скриньку роздивляючись малюнки. Різні квіти, і особливо яскравий мак обгортали скриньку по бокам збираючись в кільце, а на кришці був вирізьблений герб. Марійка спробувала відчинити скриньку, але не змогла, вона була міцно зачинена на замок, який спочатку був зовсім непомітним. Розцвітаючий бутон вдало приховував щілину і тільки невеличке углиблення вказувало на його присутність. Ключа не було, тому дівчинці залишалося тільки здогадуватись що б там могло бути в

середині. Марійка притримувала скриньку однією рукою, а іншою міцно трималася за двері поки її маленькі ніжки шукали доволі міцну гілку. Назад спускалася вона доволі легко й швидко бо боялася, що хтось з батьків почує, як натягнута гілка гримнула дверима. Але зовсім неочікувано дівчинка зісковзнула з кори дерева і впала на землю, батьки одразу почувши гуркіт вибігли на вулицю і побачили, що Марічка лежить без свідомості. Анничка здогадалася, що дівчинка впала з дерева, але тоді було зовсім не до того. Марічку одразу показали фельдшеру, який оглянувши дівчинку сказав, що з нею все добре. Дівчинка просто сильно вдарилася головою, і тому довго не могла прийти до тями. Здавалося з того моменту з Марічкою все було добре, але після цього вона якось змінилася, в її очах, та й в ній самій був наче вогонь, який то заспокоював, то змушував кам'яніти на місті. Анничка дуже любила дочку, та деколи вона її лякала, буває стане посеред двору і дивитися довго в сторону села, потім й казки починає розповідати. Не знала жінка звідки бере вона це, то каже: « Втопиться хлопець молодий через кохання й лишить батьків стареньких й немічних на чужі руки у тяжких стражданнях», а воно й здійснюється.

Невдовзі ці передбачення почали непокоїти батьків, і вони повели її до ворожки, але те, що вона сказала – сильно здивувало всіх.

-Ваша дитина – дарована самими небесами, бережіть її, й вона колись врятує багато життів, та за це не знатиме вона вдячності. - сказала ворожка дивлячись на маленьку Марічку, яка гралася з іншими сільськими дітлахами на вулиці.

Звісно Анничка та Іван не хотіли розповідати це своїй дитині, бо надіялися, що це все ж омине її. Не хотів Іван, щоб Марічку за це ненавиділи, тому забороняв розповідати " казки " комусь крім батьків. На жаль така сила в руках жінки приречувала її на життя в постійних бігах та цькуваннях. Розуміючи це Іван починав дивитися на Марійка таким співчутливим поглядом, що дівчинка йшла геть. Найбільше ненавиділа вона якраз цей погляд, завжди впевнена в своїх силах дівчинка не могла терпіти жалю.

Минали дні, весна, літо, осінь і зима неначебто мотали нитку часу й пряли із неї полотно життя. Не встигли Анничка з Іваном моргнути, як їхня Марічка вже була дорослою й вродливою дівчиною. Вона не обмежилася одним передбаченням, її терпкі слова ставали бажаним наказом кожного, хто міг тільки глянути в її блискучі очі. Марічка була чесною, й ніколи не використовувала це проти звичайних людей. Але розумна дівчина відчула серцем, що настав вже час для того, щоб покинути батьківський дім, вона довго думала про це й не знала як сказати батькам, але наважившись Марічка все розповіла, вона не знала, що скаже Анничка з Іваном, але її рішення було остаточне.

Попрощавшись з батьками вона одразу вирушила шукати свою долю забравши з собою маленький клуночок речей. Іван знав, що це потрібно дитині, щоб пізнати саму себе, і вирішив не зупиняти її. Батько завжди мріяв видати дочку з а м і ж і на старості літ бавити внуків, та вперта вдача в дівчини проявилася одразу, Марійка була не така щоб покірно слухалася вибору батьків. Тоді Іван зрозумів, що даремно сковувати її путами і завдавати болю завжди вільній душі. Та Анничці було тяжко відпускати єдину дитину в чужі краї, де немає нікого й нічого рідного душі. Йшла Марійка туди де бачили очі, куди тільки не завели її ноги, та одне вона знала точно, допомагати людям - це сенс її життя.

В неї не завжди все було гладко, та випадок в порту перевернув її життя з ніг на голову. Дорогою до порту Марічка зустріла Дмитра, він і став її супутником і компаньйоном. У цього хлопця була нелегка доля, під час розбою вчиненого у їхньому селі, їх із молодшою сестрою Оленою - розлучили. Дмитро довго шукав її, і нарешті хтось сказав йому, що якщо сестру взяли в полон, то її варто пошукати в порту, але треба спішити. Марічці було шкода його, і вона запряглась допомогти Дмитру знайти Олену.

Два мандрівники вже були близько до своєї цілі, ось-ось за пагорбом мало виднітися море, солоний вітерець дув прямо в обличчя, Дмитро і Марічка стояли на вершині і дивилися на величезне широке море. Здавалося, що воно безмежне, та дівчина знала, щодесь ма є бути кінець, і той кінець, який

десь далеко за горизонтом мав бути початком нової незнаної їй країни. Та перед морем, як галявина квітами було густо вкрите білими будинками все прибережжя. Село, в якому народився Дмитро, ніяк не могло зрівнятися з таким великим містом як це. Вдосталь роздивившись мандрівники стрімголов помчали з пагорба, їм нетерпілося якнайшвидше глянути на море з близька. Чим далше вони заходили в місто, то помічали все гарніші і пишніші будинки, які мали два та навіть більше поверхів, повсюди було так багато людей, що можна було легко загубитися. Та це все було ніщо в порівнянні з ринком, там було так гамірно, що не було чути своїх слів, а очі миттєво розбігалися бачучи різні незнані раніше товари. З одного боку дивні і страшні маски, а з іншого лавка з рибою та ще якимось заморським крамом. Та попри це все Дмитро серед тисяч незнайомих обличь шукав Олену, цілий день він провів розпитуючи чи не бачив хтось дівчину схожу за описом на його сестру. Врешті решт знайшовся єврей, який за грош і розповів хлопцю про "Чорний ринок" де торгують людьми, і якщо його сестру викрали під час розбою, то вона точно має бути там. Після розмови з євреєм Дмитро змінився в лиці, його ніби з кісток пробирав страх за сестру, його єдину рідну людину, яка залишилася з ним після смерті батьків. В нього більше не було родичів, коли їхні батьки померли, то Дмитру було вісім років, а Оленці - три, вона майже не пам'ятала їх. Дмитру було найважче - йому прийшлося не тільки самому виживати, а й дбати про свою маленьку сестричку, яка постійно потребувала уваги. Спочатку сусіди помагали як могли, а потім хлопцю прийшлося самому забезпечувати сім'ю, він влаштувався підмайстром в коваля. Той був дуже строгим до хлопця і платив не дуже багато, та оскільки він жив сам, то часто запрошував Дмитра до столу. Хлопчина бувало щось вхопить для сестри, це був єдиний заробіток, на який можна було покластись в будь-яку пору року, а як наставали весна і літо, то роботи було набагато більше. Дмитро косив траву, або працював на чийсь городі допоки старенька сусідка гляділа Оленку, сон для хлопця був наче нагородою, та про нього він міг тільки мріяти. Одразу після тяжкої праці він повертався додому і був змушений виконувати справи по дому, та коли дівчинка трохи піросла, то й легше Дмитру стало, жили вони душа в душу допоки не викрали її.

Такі розбої були не новиною, маленькі беззахисні поселення ніхто не охороняв, тому розбійникам і злочинцям було не страшно нападати на таких людей, та щось цінного вони також не тримали, тому зазвичай наживалися тільки дрібні злодюги. Але коли з'явився пан Донський, то все змінилося, він був очільником великої банди і господарем "Чорного ринку". Після таких розбоїв починали пропадати люди - зазвичай молоді дівчата і діти, їх всіх перевозили аж за море в іншу країну, там вони ставали рабами. Дмитро звичайно хотів будь-якою ціною врятувати Олену, та він не знав на якому кораблі вона може бути, і як йому туди пробратися, тому й поринув з головою у роздуми. Та це була не єдина інформація, яку вони дізналися від єврея, той зміг розповісти про те, що пан Донський кожного вечора буває у одній і тій же корчмі, тому Марічка і Дмитро вирішили теж піти туди щоб більше дізнатися про нього.

Вечоріло, мандрівники вже давно були на місці і сиділи за крайнім столом розглядаючи всіх, хто тільки був там. Та довго чекати і здогадуватись не треба було. Зненацька у корчмі хтось дуже різко відчинив двері і всередину зайшла невелика компанія чоловіків, не пройшло і хвилини, як до них підбігла дівчина розкладаючи на стіл різні наїдки і дорогі напої.

- Ще щось бажаєте, пан Донський? - спитала вона тихим і тремтячим голосом. Але чоловік нічого не відповів, а тільки злим поглядом подивився на неї, і та швидко пішла назад.

Гучні розмови та сміх змусив всіх інших миттю розійтися, залишилися тільки Марічка та Дмитро, вони тихо сиділи і уважно слухали про що ті говорять. Виявилось, що їхня злодійська компанія святкувала збір хорошого "товару", який завтра мав відправитись за море. Дмитро сидів наче на пружині вислуховуючи їхнє обговорення, він весь аж трясся від злості і здавалося ось-ось зірветься з-за столу й влаштує бійку. Тим часом Марічка заспокоювала хлопця і поглядала на пана Донського з його вигляду можна було легко сказати що він за людина. З-під капелюха в нього виглядав чорний засмальцьований чуб, а жовтуваті прудкі очі здається нібито нишпорили всюди заглядаючи кожному за душу. Ріст в нього був середнім, та почувався він вищим за будь-кого в світі і ставив нізащо навіть ь

своїх товаришів, цей чоловік був з тих людей, які звикли робити і мати все що захочеться, якщо б цей пан щось задумав, то ніхто б не зміг його зупинити. Поки Марічка вивчала його, то пан Донський встиг помітити її погляд, і тепер сам не зводив з неї очей, дівчина була йому до вподоби. Марічка відчула, що їй з Дмитром вже пора йти щоб не було проблем, і вони миттю попрямували до виходу та одразу розчинилися в темряві. Залишатись не було сенсу, судячи з їхньої розмови вони здогадувалися, що скоріше всього на кораблі "Вікторія" й знаходяться полонені люди, тому залишалося тільки швидко діяти.

Того вечора була темна ніч, хмари заступили все зоряне небо так, що місячне сяйво де-не-де могло пробитися тільки завдяки сильному пориву вітру. В порті було по-особливому холодно, і хоч в сильну спеку морський вітер рятував своєю прохолодною, та вночі тут панував страшений холод, від якого тремтіли навіть кістки. Та у Дмитра мороз з'являвся поза шкірою тільки від одної думки про невдачу, у нього була єдина мета - врятувати Оленку за будь-яку ціну навіть якщо прийдеться пожертвувати своїм життям. На борту корабля стояла охорона і світили ліхтарі, хлопець безстрашно вирішив йти вперед, та як тільки світло ледь не торкнулося його, то його ноги трохи затремтіли, та за мить він вже твердо стояв й впевнено дивився на корабель. Марічка одразу зрозуміла, що його тремтіння не від вітру. " Ну звісно, таке у маленькому селищі йому точно не доводилося робити" - подумала вона в той момент. Та що можна чекати від такого хлопця, хоч він і був приблизно її віку й знав що таке відповідальність, але до такого він не був готовим. Дмитро не створений для цього, його боягузтво відчувалося одразу, хоч він всіма силами й старався його приховати. Але тут було чого боятися, такий як пан Донський ніколи б живим, тим більше цілим так просто нікого не відпустив. Марічка як ніхто добре це розуміла, тому тихо прошепотіла йому на вухо щоб той заспокоївся, і це спрацювало, її ніжний голос ніби надав Дмитру сили в той момент. Одразу після цього її погляд миттєво пробігся по борту охопленому темрявою, світло майоріло аж в іншому кінці корабля, і Марічка з Дмитром швидко піднялися на палубу і сховалися за бочками. З першого погляду корабель " Вікторія" виглядав так само як і інші, насторожувало тут тільки те, що на ньому було надто багато людей, як для охорони звичайного товару. По борту пересуватися було легко через велику кількість бочок з питною водою. Саме зараз Марічка була впевнена, що полонені тут, а то б моряки не брали стільки запасів. Коли море перестало бушувати і хвилі, які безпощадно розбивалися об корабель і скелі - трохи затихли, то можна було почути багато голосів, які хаотично лунали з середини корабля. Через маленьку шпарину крізь яку пробивалося слабеньке світло одного ліхтаря, який стояв в центрі трюму й освітлював його малу частину можна було побачити десятки людей, які сиділи в купці тулячись один до одного. Деякі плакали, деякі тільки сиділи опустивши голову і скрививши своє обличчя у невимовному відчаї, та це були не всі люди, якщо краще придивитися, то можна було помітити рухомі силуети, які ховалися по закутках, і теж час від часу починали тихо плакати. Цей корабель був найбільший в порту, і те, що його вдалося так тісно заповнити людьми - дивувало Марічку і змушувало відчувати надзвичайну злість й презирство до тих, хто це все зробив. Дмитру теж нетерпілося поглянути що там в середині, він трохи відсунув Марічку і глянувши на це все завмер. Його очі бігали наче в останнього злодюжки наче шукаючи щось дуже цінне і нарешті зупинилися на змарнілому й сумному обличчі молодії синьоокої красуні. В той момент її бліда шкіра й пусті очі змушували подумати, що вона насправді скоріше мертва ніж жива. Не знати від щастя чи від суму у Дмитра потекла непомітна прозора сльоза, яку він швидко стер рукавом, тоді було так темно, що Марічка не могла роздивитися що в той момент було написано на його обличчі, та як тільки знову виглянув місяць - дівчина побачила його холодні очі сповнені жагою помсти. Через деякий час вони зуміли швидко й непомітно проникнути до трюму, вхід до якого пильно охороняли. Залізши туди вони одразу всіх перелякали, та в ту ж мить змогли заспокоїти. Через шум туди знову заглянув наглядяч, і всі затихли, Марічка й Дмитро вправно зачаїлися серед полонених. Дівчина завмерла й наче знову опинилася на палубі та помітила прихід пана Донського, той хоч і був добряче п'яний, та продовжив святкування разом з іншими моряками, яке погано закінчилось для тих, хто вирішив тікати, їхні порізані трупи не можна було просто кинути в порту, щоб ніхто не здогадався моряки закрили їх разом з живими людьми в трюмі. Ті були змушені

декілька дні в спостерігати за покремсаними молодими дівчатами, їхні тіла почали розкладатися й у трюмі стояв жахливий сморід. В той бік було лячно глянути, адже погляд одразу падав на випучені в агонії очі молоді дівчини; з її відкритого, вочевидь від страху, рота була помітна засохла кров. Серед тих трупів дівчина побачила й закривавлене тіло Дмитра, його руки і ноги були переломні й викривлені в різні сторони. Одна мить й Марічка наче прокинулася від жахливого сну, який неабияк налякав її, вона знову сиділа серед полонених, і оглянувшись вона зрозуміла, що всі живі. Дмитро міцно тримав Олену в обіймах, а та плакала й раділа водночас, її руки тремтіли від хвилювання й паніки коли вона тримала його обличчя вдивляючись в його очі. Всі люди навкруги вмить оживилися, на їхніх обличчях наче знову ожила надія. Дмитро вхопив Олену за руку і швидко повів до виходу, та Марічка одразу підбігла до виходу швидше за нього і закрила його собою.

- Ні! Не пущу!- сказала дівчина. Тоді обличчя Дмитра одразу змінилося, він насупив брови й надумав відштовхнути Марічку.

- Відійди! Ти пообіцяла, що допоможеш мені, а тепер навпаки!? - обурено крикнув Дмитро.

- Там твоя смерть! В мене є інший план, а то ми не зможемо вивести всіх. - запевняла дівчина.

- Кого це всіх? - спитав Дмитро.

- Всіх їх! Хіба ти не подумав, що вони теж хочуть волі? - запитувала Марічка. Дмитро на деякий час задумався й глянув на всіх цих полонених і його злість миттю змінилась на жалість.

- І який твій план? - спитав хлопець погоджуючись.

М а р і ч ц і одразу прийшла в голову геніальна ідея. Якщо в них не виходить через двері вивести всіх, то можна спробувати зробити дірку в кораблі. Через шум на верху це було цілком можливо зробити, тим більше перед вторгненням Марічка з Дмитром уважно оглянули б е р е г біля кораблів. Хлопець погодився на цей план, він з Оленою перший вистрибнув і доплив до берега, там Дмитро чекав на дітей і дівчат, і допомагав їм вибратися з води. Після цього вони групками збиралися і разом тікали куди тільки бачили. Все було б д о б р е , якби одна дитина, яка боялася плавати, не підняла крик, ця маленька дівчинка була одна з останніх, хто залишився на кораблі. Цей панічний крик точно мав хтось почути, тому Марічка старалася якнайшвидше всіх вивести, і навіть не помітила як хтось тих о підійшов ззаду і вдарив її по голові. Прокинулася Марічка тільки тоді, коли почула нестерпний біль по всьому тілі, в той момент її щосили гамселити палками за те, що вона допомагала втекти іншим. Тоді в каюту зайшов пан Донський щоб поглянути на очільник а втечі, він був страшенно розлючений, адже майже весь його " товар" втік. Пан одразу вдарив дівчину по обличчю й нарешті зняв з її голови мішок щоб поглянути на неї. Його здивуванню не було меж, коли він виявив що це та сама красуня, яка припала йому до д у ш і цього вечора в корчмі. Попри те, що її лице було все в синцях, він впізнав ті самі яскраві зелені очі, які непокірливо глянули на нього. Такого він точно не чекав, її впевненість і безстрашність перед обличчям смерті викликала в нього не злість, а навп а к и - симпатію. Пан Донський давно не бачив такого погляду, який спонукав його бажати зламати й підкорити собі цю дівчину. Та він не встиг промовити і слова, Марічка дивно глянула на нього й прошептала щось, в той же момент всі, хто тільки був поруч з нею о д р а з у заснули міцним сном. Дівчина ледве-ледве змогла звільнитися, та встати на ноги ніяк не вдавалося, вони були всі в страшенних синцях а подекуди й напухлі, але попри це все Марічка взяла себе в руки і знайшла сили піднятися. Накинувши на себе чорний п л а щ вона шкандибаючи поспішила покинути корабель, на березі дівчина помітила палку й вирішила взяти її як опору, та зігнувшись щоб підняти її вона не могла. Різкий біль в ребрах змусив її повернутися згорбившись завмерти, Марічка почула як кров в її голові г у ч н о пульсує, а перед очима розпливається світ, слабкість одразу звалила її на коліна, дівчина

почала відчайдушно старатися намацати палицю, яка лежала перед нею. Нарешті, коли вона опинилася в її руках, Марічка глибоко вдихнула повітря скільки могла, а потім різко піднялася використовуючи палку. З її уст миттєво вирвався кровавий кашель і та стояла так допоки небо не стало світлішим. Хоч жодного промінчика сонця не було видно, та на ринку і в порту почали з'являтися люди. Марічка зібравши всю свою силу і волю в кулак - помаленьку рушила вздовж узбережжя. Найбільше переживала дівчина чи не схопили ще когось крім неї, вона погано пам'ятала що тоді сталося, та й думки були вже не про це. Марічка боялася, що її таки зможуть наздогнати, і живою втекти їй більше не вдасться. Перед нею опинилися сходи, цей десяток сходинок майже нічого не вартували тоді, коли дівчина цілий день, а бувало й ніч стояла на ногах підкоряючи гірські вершини, але зараз для Марічки це було випробуванням, яке могло вирішити її подальшу долю - впасти і померти, чи подужати і вижити. Кожен крок дівчини супроводжувався зойком, або тяжким пронизливим стогоном, її руки тремтіли і ось-ось здавалося ослабнуть і впустять палицю, яка була єдиною опорою дівчини. Марічка зовсім не тримала зла на Дмитра, який покинув її в момент, коли вона найбільше потребувала допомоги, вона всяко підтримувала його і допомагала через те, що знала - хлопець морально слабший за нею, він не готовий до такого тиску, також вона знала його характер, він буде постійно за це себе картати. Саме зараз вона була готова забити собі голову всякими нісенітницями тільки щоб не думати про біль, який в любий момент міг перемогти її, єдине що тільки тішило дівчину - це думка, що зараз треба трішки потерпіти й далше буде легше. Як тільки Марічка минула сходи, то не зупиняючись попрямувала далше, так вона була схожа скоріше на стареньку німечку бабку, яка нічого не може вдіяти зі своєю старістю, такими темпами дівчина ледве дійшла до кінця міста і піднявши голову глянула на пагорб з якого вони з Дмитром так весело й легко бігли. В той момент Марічка зупинилася й була готова вже здатися і впасти на місті, та почувши позаду знайомий їй голос пана Донського - одразу рвонула. Серед натовпу її було тяжко помітити, та по наказам пана вона одразу здогадалася, що шукає він саме її. Тоді Марічка буквально відчула як їй в спину дихає небезпека, в мить її тіло заніміло від страху так, що вона більше не відчувала болю. Тихою й спокійною ходою вона незграбно залізна на пагорб так же спустилася з нього. Дівчина вже не пам'ятала як дісталася до маленького села, яке було приблизно на відстані вісімдесяти кілометрів від порту, йшла вона декілька днів, та не розуміла, як зуміла з своїми травмами туди добратися. А називалося те село Лелече, було воно маленьким і невидним, але ліса там були чудові, вони змогли нагадали дівчині рідний дім. Минаючи село Марійка почула від людей про озеро, яким завжди могли похвалитися місцеві. Його чиста прозора вода була наче дзеркало для густих соснових лісів того краю, а дно було наче встелене шовковими пісковими ковдрами. Голубе небо з біленькими хмаринками так ясно відображалось у воді, що здавалося, якщо ти підійдеш ближче, то зможеш вхопити хмаринку за її кучерявий хвостик. Та попри всю красу, яка манила все живе - озеро не любило коли до нього наближалася будь-яка істота. В мить та краса починала затуманювати розум і плутати думки, ті люди, які коли-небудь заходили в озеро - більше ніколи не поверталися, те саме було і з птахами та іншими лісовими жителями. Здавалося, що те озеро було створене тільки для того, щоб ним милуватися, так щоб сплундрувати цю красу не могла жодна людська рука. Ходила легенда, що колись давно біля озера жила відьма, та перед смертю вона заклала його на вічну недоторканність, коли дізналася, що багатий пан, який приїхав із далека збирається присвоїти озеро собі і збудувати біля нього маєток, та завести на ньому гусей та всяку іншу живність. Пан міг зробити це одразу, та його злякала сила старої відьми, яка погрожувала, що ніколи не дасть занাপастити цю прекрасну місцину. Тоді він вирішив трохи почекати, щоб заволодіти озером після її смерті. Та коли відьма помирала, то пан заборонив будь-кому заходити до неї в будинок, щоб та не змогла передати свою силу комусь іншому. Стара мучилася цілих три дні, й в останні хвилини життя крикнула: " Якщо я через озеро й померти полюдськи не можу, то нехай воно нікому щастя не принесе." Після її смерті будинок спалили, деякі люди подейкували, що відьма поселила в озері русалку, яка топить будь-кого, хто посміє зайти в воду. Пан не повірив в це, а тільки зрадів смерті старенької, та одразу на наступний день він безслідно зник. Говорили, що його сліди обірвалися біля озера, та тіла так і не знайшли так само як і інших нещасних, які не хотіли вірити в легенду й порушили заборону.

Марійка нажаль не знала про неї, та всю ту небезпеку, яка чатувала на неї там, тому спокійно йшла прямо в лапи смерті. Вийшовши стежиною з лісу вона пробачила озеро.

"Воно і справді таке прекрасне." - подумала дівчина, і втомлено сперлась до дерева обережно приклавши свою голову, вона стояла так деякий час нібито прислухаючись до дивної тиші. Дорогою сюди Марійка чула співи птахів, бачила білок та зайців, а опинившись тут відчула щось неживе. Ця тиша була такою неприродною і страшною, що здавалося ніби ти впав у воду, а твої руки і ноги оніміли, і ти не в змозі навіть поворухнутися - просто тонеш, і спостерігаєш за тим, як помираєш, нічого не відчуваєш, ні звуків, ні запахів, а тільки бачиш намальовану картину, яка не може навіть передати всі почуття відчаю змальовуючи красу, до якої ніхто не зможе доторкнутись і відчуті всю глибину її душі, та відчуваючи той біль, який вона несе в собі - ти ніби ділишся своїми почуттями поки твоє тіло все важчає і важчає та торкаючись дна - засинає. Марійка різко відкрила свої очі і зрозуміла, що просто заснула на деякий час, тяжка і довга дорога втомила її. Навкруги не було ні душі, дівчина підійшла ближче і сіла коло берега, кришталева вода ніби заманювала її у свої обійми. Той нестерпний біль знову вернувся, дівчина вже ні на що не звертала уваги, він і втома затуманили їй розум і та не думаючи зайшла у воду. Прохолодне озеро одразу зняло всю втому хоч спочатку деякі рани дуже сильно боліли, але згодом тіло стало таким легким, що дівчина пірнула у воду з головою і замерла на деякий час, але як тільки Марійка відкрила очі, щоб поглянути на дно, то побачила прямисінько перед собою якусь постать, вона була так близько, що дівчина з переляку відскочила назад і одразу спробувала сплисти на поверхню, але те щось, що стояла перед нею непорушно, і навіть не зачепило пальцем - одразу рвонуло до неї, і міцно схопило за ногу. Через велику кількість ран скільки Марійка не старалась, та так і не змогла звільнитися, саме в той момент сили покинули її, поверхня була так близько, що простягнувши руку вгору дівчина відчула гаряче літнє сонце, тоді те щось потягнуло її ще сильніше, тіло почало слабнути, дівчина була спроможна тільки на відчайдушні судорожні рухи. Її очі почали повільно закриватися, а голова ніби стала пустою і неспроможною вже ні на які ідеї, останнє що вона зробила - це поглянувши на розмите сонце знову спробувала вхопитись за нього. Та знову відкривши очі Марійка побачила над собою хлопця, який нахилившись притримував їй голову, вона відкашляла воду.

- Ти хто? - різко схопившись запитала Марійка з острахом. Насупивши брови дівчина з підозрою поглянула на хлопця, який в той же момент відвернувся і замовчав ніби ігноруючи її. Марічка глянула на себе і її щоки одразу спалахнули багрянцем, вона схопила свою одягу і почала швидко одягатися поглядаючи в його сторону.

- Ти так і не відповів на моє питання! Хто ти?

- А сама то? Раніше я тебе тут ніколи не бачив, та й не з села ти, чого тоді в прокляте озеро лізла? Тут людей небагато, якби мене не було, то втопила би тебе русалка, хоча б за це могла подякувати, а не так зразу накидатись.

Після цих слів Марічка замовчала розуміючи, що й правда була не права, опустивши голову вона стояла не знаючи куди подітися. Хлопець повернувся і глянув на дівчину, в той момент йому стало незручно, Марічка стояла вся мокра і трусилися від страху ще й до того ж була вся побита.

- Мене звуть Тарасом, я живу тут в селі Лелече зі своїм дідусем. А ти?

- Я Марічка, і опинилася тут подорожуючи, а про те що озеро прокляте - не знала.

- Якщо ти не маєш де переночувати, то можеш зупинитися у нас з дідусем....

Та хлопець не встиг договорити, як дівчина одразу знепритомніла. Прокинулася Марічка аж через три дні в якійсь хатині й одразу помітила, що всі її рани хтось перев'язав. Виявилося, що Тарас відніс дівчину до себе додому, де його дідусь і лікував бідолаху. Марічка спочатку трохи злякалась, та потім, познайомившись з дідом Петром - заспокоїлась. Через декілька днів дівчина вже могла сама ходити й разом сісти за стіл з своїми рятівниками, старенький завжди дуже любив поговорити, Марічка жваво підтримувала розмову. Дідусь навіть про село зміг багато розповісти: назвали його Лелечим

ще до того, як відьма перед смертю заклала озеро, щоб воно жадібному й жорстокому пану не дісталось. Це озеро завжди манило лелек, ті прилітали сюди зграями і будували свої гнізда біля людських осель, та й люди цьому дуже раділи, адже прикмета була така, що коли лелека гніздо будує коло дому, то господар буде мати щастя вдома. Але тепер, коли озеро тільки відганяє від себе все живе, то більше не прилітали сюди птахи. Марійка дуже уважно слухала дідуса прямо як дитина, та й погляд у неї був дитячим - сповнений вірою і мрійливістю. Дівчина час від часу подивилася на Тарас, і ніби старалася його розгадати. Одразу так не можна було сказати його вік, статура у нього була дуже міцна, а руки - зморені працею, та попри це у хлопця були юні риси обличчя і чорні як смола очі. Юра був високий на зріст, і тільки тоді, коли він сидів Марічка могла розгледіти його коротке золотаве волосся, яке виблискувало на сонці і переливалося. Розмова йшла жваво, дід Петро помічав, як Тарас дивиться на Марічку, а вона на нього, тому деколи зупинявся у розмові і усміхаючись крутив свій довгий сивий вус. Настала ніч, Марічка лежала у солом'яному ліжку й не могла заснути, вона постійно думала про озеро і русалку, яка ледве не втопила її, дівчина хотіла якось віддячити цим добрим людям. Марічка вирішила піти до озера, місяць так гарно відбивався в ньому, що дівчина деколи губилася не розуміючи земля під нею чи небо, вона дивилася у воду і ніби чекала коли звідти щось вирине. І ось раптом на дні блиснула пара жовтих очей-намистинок і за мить перед Марійкою опинилася русалка, водяна царівна глянула на дівчину і усміхнулася їй, а після цього заспівала свою чарівну пісню. Марічка навіть не здогадувалася, що за нею слідкував Тарас, який здалеку спостерігав за цим всім. Дівчина стояла і слухала спів русалки, та навіть не думала піддаватися її чарам. Марічка вийшовши з тіні під сяйво місяця глянула на русалку своїм чарівним поглядом й почала щось говорити. Водяна царівна неабияк розлютилася, її голос став настільки гучнішим, що Тарас щосили закрити вуха. Дівчина продовжувала щось говорити допоки русалка зі злості не пірнула у воду, й в ту саму мить хлопець відчув, що озеро наче стало добрішим. Він швидко підбіг до Марічки і розвернув її до себе.

- Як ти це зробила?! Ти відьма? - здивовано й обурливо запитав Тарас. Марічка глянула на нього поглядом повним розчарування так, що хлопцю аж соромно стало.

- Ні, я не відьма. Чи ти вважаєш що я схожа на неї? - дівчина трохи заспокоїлася, і ніби дивлячись на сувору правду продовжила. - Та ти можеш думати як хочеш, ви допомогли мені, а я вам. Тепер я можу спокійно піти. - категорично відповіла Марічка.

- Зачекай! Якщо це не так, тоді хто ти, і чому тікаєш? - зацікавлено спитав Тарас стараючись зупинити її.

- Я отримала цей дар щоб допомагати людям, і знаю, що за мою силу ти мене зненавидиш як зненавидіти інші. - різко сказала Марічка і відвернулася.

- Зненавиджу? - запитав Тарас і різким рухом притягнув до себе Марічку й міцно обняв. - Та я тебе кохаю, і ніколи не відпущу. - зізнавався хлопець тихо шепочучи дівчині на вухо.

Марічка завмерла і задумалася, вона точно не чекала, що Тарас теж її кохає.

- Кохаєш? Чому? За це мене ненавидять, а ти кохаєш!? - різко відірвавши його від себе сумно з відчаєм в голосі запитувала Марічка сумніваючись у щирості його слів.

- Чого ж мені тебе не любити, якщо у тебе добре серце. Мені немає за що тебе ненавидіти, якщо завдяки своїй силі ти твориш добро. - одразу навіть не задумуючись відповів Тарас.

Марічка глянула в його очі і зрозуміла, що він й правда кохає її, дівчина навіть не сподівалася на взаємність. Її серце почало нерівно битися ще тоді, коли Тарас наглядав за нею, коли вона хворіла. Дівчина підійшла ближче до Тараса й притулила свою голову до його плеча і знову глянула в його чорні очі, хлопець трохи нахилився до неї, і їхні уста злилися поцілунком.

З того моменту пройшов рік, а може й трохи більше, за весь цей час багато чого трапилося: до села Лелече знову повернулися птахи, Марічка з Тарасом побрались й через деякий час жінка чекала на

дитину. Та Марічка навіть не здогадувалася, що та пригода в порту обернеться для неї дуже погано. Пан Донський не збирався відступати від ідеї зробити Марічку своєю, тому наполегливо шукав дівчину. Кожної ночі він прокидався від одного й того ж самого сну, який нагадував, як те дівчисько змогло якось обдурити його і втекти. Жоден день не проходив без бажання помститися за свою зачеплену гордість, безсонні ночі і одержимість помстою потрохи зводили чоловіка з розуму і його команда почала це помічати. Невдовзі всі хто тільки був поруч з паном Донським могли тільки побажати опинитись в пеклі ніж під його керівництвом. Гроші текли рікою, але не на розвиток торгівлі, а на пошуки Марічки, але всі його спроби були марними адже пан навіть не знав її імені. Так він втратив все, його команда розійшлася, та чоловік продовжував віддавати останні гроші шукаючи начебто винну у всіх його невдачах дівчину.

Тим часом Марічка була дуже щаслива з Тарасом, і теплий осінній день не віщував нічого поганого, того ранку дід Петро з сидів на біля хати і курич люльку. Він здавався ще дужим, та його літа давали про себе знати.

- Буде дощ, любонько, бо знову спина болить. - звернувся дід Петро до Марічки.

- Та пора вже бути. - відповіла йому жінка.

- Бути то пора, а городина сама себе не збере. - сказав дідусь піднімаючись з крісла.

- Ви сидіть краще, я сама все зроблю. - запевняла Марічка вкладаючи старого назад в крісло.

- Бережи себе, дитино, а то тобі скоро народжувати. - сказав дід Петро і взяв Марічку за руку. І правда, час уже було й народжувати, жінка дуже переживала, вона була надзвичайно щасливою з Тарасом, але боялася, що може стати поганою мамою. Завжди безстрашна Марічка нікому не зізнавалась в своєму страху, а тільки старалася не думати про це і більше працювати.

- Не переймайтесь, я подужаю, а як повернеться Тарас з возом дров, то допоможе мені. - відповіла Марічка. Та дід Петро був розумним старим і одразу помітив її занепокоєння в останній час.

- Добра ти Марічко, хороша дружина для мого Тараса і я впевнений, що станеш хорошою матір'ю для малюка. - підтримував дід Петро Марічку поки Тарас завжди був заклопотаний справами. Жінка тільки сумно усміхнулася і пішла працювати.

Того ж дня Марічка й народила чудового малюка. Роди проходили тяжко й дуже виснажити жінку, та не встигла вона оговтатись від того, що вже стала матір'ю, як крик і шум на вулиці стривожив радісну тишу в домі. Маленький хлопчик на руках у Марічки щойно заснув, він був дуже схожим на матір, та не встигла вона налюбуватися своєю дитиною, як по неї прийшли люди пана Донського. Жінка одразу. віддала дитину в руки діда Петра, та не встигла вона й оглянутись, як в грудях Тараса, який щосили кинувся захищати свою сім'ю, опинилась сокира. Жінка завмерла від жаху, але люті її не було меж, один її погляд змусив серця кривдників зупинитися, але Тараса вже було не врятувати. " Він ще живий" - переконувала себе Марічка тримаючи його за ще теплу руку, та скільки б жінка не старалася зупинити кров, яка фонтаном біла з його грудей - все було марно. Біда наче смерть жінка вибігла на поріг, та плач немовляти миттю зупинив її. Марічка згадала свій сон, який снівся їй напередодні, жінці треба було захистити немовля.

- Вам треба бігти. - сказала Марічка діду Петру, та той стояв не знаючи що відповісти.

- Дитина вже втратила батька, я не можу відпустити тебе, краще вже помру я, мені й так недовго залишилось! - наполегливо відповів дід.

- Вони шукають мене, я не можу допустити, щоб хтось постраждав. Але якщо я помру і подбати про мого хлопчика не буде кому, то віднесіть малюка до Аннички й Івана Сірих, батьки зможуть подбати про нього. - з сумом сказала Марічка.

Жінка розповіла діду Петру де вони живуть і наказала швидко сховатися в лісі, там в найбільшому дубі є дупло, вхід є маленьким, та в середині дерево було просторим. Дід не встиг навіть щось

заперечити й лиш тільки побіг з дитиною до лісу, в той момент Марічка кинулася рятувати людей. В будинку з права чувся крик дитини, маленька дівчинка сиділа біля вбитої матері в якої була глибока рана на шиї і гірко плакала. А біля неї стояли ті самі розбійники з паном Донським, жінка не встигла навіть ступити кроку, як у неї влучила куля. Марічка стояла на місті і спочатку не могла зрозуміти що трапилося, та кров яка витікала з її пораненого тіла - все їй прояснила. Жінка повернулася щоб побачити обличчя свого кривдника і завмерла від жаху - перед нею стояв Дмитро, той самий Дмитро якому вона допомогла в порту.

- Чому? - спитала Марічка Дмитра хитаючись, та той опутивши голову в низ тільки мовчав поки пан з божевільною усмішкою дивився як вона стікає кров'ю.

- Це моя помста, я не пробачаю зневаги до себе, після того що ти зробила я почав втрачати все лиш через те, що якась жінка змогла мене обдурити, пограбувати і вийти сухою із води! Там на кораблі ти була сміливою й незламною, а що тепер? Тебе підстрелив твій же друг тільки заради життя сестри, яка вже давно риб годує! - говорив пан Донський заходячись від шаленого сміху.

Дмитро стояв і весь тремтів, його очі здавалося молили про пробачення, яке він сам ніколи б не визнав. Хлопець ніяк не міг повірити, що його сестра мертва, а Марічка, яка тільки допомогла йому прямо зараз помирає ні за що від його ж руки. Тим часом у дівчини не лишалося сил стояти, вона потрохи підійшла до хатини та сперлась спиною до стіни повільно сповзаючи додолу й залишаючи на ній кровавий слід.

- Правда дивна річ, ти йому допомогла, а він тебе прийшов вбивати, це мало б відбити у тебе бажання жити і вірити в людей. Відчуваєш себе мертвою? - спитав пан насміхаючись над Марічкою, але та тільки так щиро усміхнулася, що огидна вишкірена пика пана Донського одразу перемінилася на спалюжене злістю, якщо це можна було б так назвати - обличчя.

- Та я ж жива, і буду вічно жити! Я прожила прекрасне життя, і не жалію ні про що. - сказала Марічка слабким голосом. Пан Донський від люті підскочив до Марічки і почав добивати її ногою, щоб подивитися на це зібралася вся його розбійницька зграя.

Дмитро дивувався цим словам, Марічка не тримала на нього зла та знущання пана Донського над його другом змусили Дмитра направити пістоля на пана і вистрілив просто йому в голову, йому тоді вже не було за кого боятися і переживати. В той момент Марічка знову відкрила свої очі й глянула на розбійників, які вже направили зброю на Дмитра. Одне її слово одразу вбило всіх на місці, хлопець з великим здивуванням глянув на Марічку. « Її ще можна врятувати! »- промайнуло в нього в голові дзвінким голосом надії. Тим часом люди помалу почали виходити зі своїх хатинок, вони бачили, що Марічка жертвуючи собою врятувала їх всіх, але відмовилися допомагати.

- Вона ще жива! Прошу врятуйте її, Марічці ще рано помирати! – благав Дмитро селян, які з презирством дивилися на дівчину.
- Вона відьма! Ми її врятуємо, а вона нас потім повбиває! – з страхом і байдужістю в очах говорили селяни.
- Ця дівчина заради вас була готова пожертвувати собою, а ви дивитися як вона помирає хоч можете врятувати?! – з обуреністю запитував Дмитро стараючись хоч якось допомогти їй. На мить люди задумалися й затихли.
- Ми не поможем відьмі, хай радіє, що ми її взагалі тут не спалили!- сказав хтось і в ту ж мить всі підтримали його гучними наріканнями.

Хлопець не вірив як можна бути таким бездушним, він сам відчайдушно старався зробити хоч щось, щоб врятувати Марічку, але все було марно. Можливо якщо б людська байдужість не була такою безжальною по відношенню до жінки, яка була особливою і через це в такому молодому віці померла заради тих, хто не цинив її життя, то на світі б існували ті, хто допомагають людям своїм даром і талантом, який міг би змінити цей світ.

Після цього Дмитро не міг більше жити знаючи, що на його руках кров, він підніс пістоля собі до скроні і закривши очі наважився вистрілити, та не встиг, бо неочікувано почався дощ і намочив порох в середині.

Більшість селян вижили, а половину села взагалі не встигло зачепити завдяки втручанню Марічки. Дмитро все стояв під страшною зливою і дивився на небо піднявши руки в гору.

" Ось чи є справедливість на світі!?" - кричав він запитуючи небеса і впавши на коліна заплакав. На наступний ранок у селі з'явився дід Петро з не немовлям в руках, і проходячи селом недалеко від хати натрапив на тіло Марічки яке лежало під дахом, Дмитро сидів поруч і мовчав. Дід Петро повільно підійшов до жінки і глянувши на неї впав з дитиною навколішки й заплакав.

- На кого ж ти покинула свою дитинку, Марічко! Ой як ми без тебе будемо жити! - голосив старий обіймаючи її холодне задубіле тіло. В той момент дитина теж прокинулася від голоду й плакала шукаючи своїми маленькими рученятками маму. Раптом Дмитрова байдужість до всього світу зникла як тільки він побачив найстрашніше, що може тільки бути: старий сивий дідусь, який ледве ходив гірко проливав свої старечі сльози над тілом молодої жінки, в якої життя тільки починалось, а маленьке осиротіле немовля плакало хоч ще навіть не знало яке горе його спіткало в перший день життя. Дмитро не стримався й закривши долонею очі теж тихо й протяжливо застогнав.

- Ти знав Марічку? - спитав дід глянувши на заплаканого Дмитра. Той дивився на старого не знаючи що відповісти.

- Це її дитина? - запитав хлопець замість того щоб дати відповідь.

- Так. Тільки вчора народилося, а вже втратило батька й матір. - відповів дід Петро. Почувши це Дмитро не міг дивитися старому в очі і одразу піднявся.

- Так, знав. Вона врятувала селян так само як і мене з сестрою колись. Ця жінка померла так, як вмирають герої. – сказав хлопець і одразу пішов.

Після цього більше ніхто ніколи не бачив Дмитра, що сталося з ним так ніхто й не знає. А дід Петро поховавши Тараса і Марічку пішов з немовлям в далекі краї, і врешті-решт холодного вітряного вечора дійшовши до білої хатини в долині - дід постукав в старі дерев'яні двері. Йому відчинив чоловік по імені Іван, старий поклав йому в руки немовля і крізь сльози промовив: " Померла так, як вмирають герої". Після цих слів дід одразу пішов кудись в темряву, а Іван тримаючи в руках згорток тільки здивовано глянув на Анничку. Чоловік разом з жінкою через цікавість відкрив згорток і звідти неочікувано блиснула пара яскравих зелених очей. Анничка згадавши слова діда заплакала і міцно притулила немовля до себе.

19квітня 2020року.